

DRAPELUL

Săptămânal independent

Proprietar: „DRAPELUL” S. A. Inscris sub Nr. 20/1938/1 Trib. Arad

ABONAMENTE:

200.—
bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 1000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

ARAD, STR. POPA ION RUSU Nr. 3 Tel. 19-91

Cele două grajduri dela Timișoara

Interesantă opera de purificare, de chemare la răspundere a vinovaților pentru pădănuirea bunului public în trecut, începută la Timișoara.

În ultimii patru ani de guvernare liberală, poate nu unde pe cuprinsul Ardealului și al Banatului, lipsa de respect pentru agoniseala cetățeanului, vărsată în viața publică, nu a fost mai îndătoare decât în capitala Banatului. D. prof. Coman, primăria municipiului și dr. Nistor la prefectura județului, au patronat un devarat regim al lăcustelor, pus în lumina legii pentru apărarea patrimoniului public, va trebui să aibă consecințe dintre cele mai interesante.

Acțiunea de purificare dela primăria municipiului Timișoara o găsim indeosebi salutară. Totuși, ni se pare că ea nu este destul de rapidă și nu s'a extins asupra tuturor sectoarelor în care a activat păgubitor verbul regimului d-lui prof. Coman.

Nu formulăm o critică a acțiunii de purificare, măcar la această critică, conștientăm unei recente ordonanțe ministeriale de interne, avem dreptul atunci când, de bună credință, venim a ajuta opera de îndreptare începută.

Simțul măsurii și obiectivitatea ne oprește însă de a formula o critică. D. primar general Rodrig Modreanu, a dată cât s'a putut orienta în labirintul operațiunilor suspecte din trecut, și-a făcut a toria fără a menaja pe cineva; iar d. dr. Tenchea, autor de primar, l-a secondata iscoditor și activ, cu colul penal în mână. O parte din nerușinata operă de jaf pe vremea d-lui Coman, dela serviciul tehnic d-lui Suciu, e în fața parietului — și nu celor doi conducători dela primărie li se va putea reproșa ceva, în caz că represiunea ar rata.

Va fi nevoie însă de o comectare a celor făcute până acum. O revizuire a schimbului de loturi pe raza municipiului Timișoara, ar desoperi infractori nebănuți și parte simandicosi. Pe lângă evaluarea quantumului de fraude în acest sector, ar contura și o cură de purificare pe care, asigurându-se o d. prof. Coman, a rezut că și asigură o impunitate veșnică. Opera de jaf împletit aici în acord în răznet cu cea de corupție, n'ar fi lipsit de interes să stabilească cine este mai înovat: acela care a stărnit a patronat jaful, sau a-

ceia care s'au lăsat corupți? Nu-i o șaradă această întrebare, chiar lipsită de o formulare netă și pe șleau: cei corupți sunt demult arătați cu degetul, iar motivul pentru care au trebuit să fie corupți, se pare că-l bănuiesc și-l simt conducătorii de azi ai municipiului...

Separat de fraude, se poate pune chestiunea „complexelor”, practicate în mod tot atât de vinovat la municipiul Timișoara. Dacă, de exemplu, s'a anulat prin Curtea locală administrativă apartenența brutarului multi-milionar Österreichher, nu însemnează că d. Theodor alias Izidor Acht e în regulă cu actele de cetățenie. La primărie trebuie să mai existe dosarul cercetărilor făcute în trecut asupra apartenenței directorului „Industriei Lânii”. Și dacă atunci lucrurile au putut găsi o soluționare amiabilă — pentru că din instreînările de teren operate în complicitate cu arhitectul Suciu s'a văzut de ce trecere se bucura „Industria Lânii” în trecut la municipiu — nu însemnează că azi I. Acht trebuie îngăduit să paradeze cu o diplomă de cetățenie a cărei câștigare a fost precedată de fal suri ce ușor pot fi descoperite în dosarul pomenit. În săși Casația s'a ocupat de abilitățile din acel timp ale d-lui Acht, de cari nu e strein nici un anumit avocat evreu din Timișoara. Dacă e adevărat — și asta cu semn de întrebare — că ulterior respectivul avocat și cu d. Acht au „netezit” lucrurile și directorul „Industriei Lânii” a intrat în posesia unei diplome „legale” de cetățenie, nu însemnează că pentru falsurile lor din trecut nu pot fi trasi la răspundere. Dela conducători cari au descifrat atât de limpede non-apartenența lui Österreichher, suntem în drept să ne așteptăm și la o descifrare a chestiunii cetățeniei lui Acht.

În altă ordine de idei, am sugera conducătorilor actuali ai municipiului Timișoara să se ocupe de risipa d-lui Coman făcută sub pretextul că sprijinește presa. S'a incurajat o rușinoasă industrie a grafomaniei parazitare sub d. Coman, întinându-se urât și noțiunea de presă dacă ținem seamă că gazeta rii cei mai în grații la d-sa au fost numiți Drescher 'ziarist român...’ și Rabino-vici (alt ziarist român...)

Cu acest capitol al „sprijinirii presei” se poate face de altfel trecerea dela d. Coman la d. dr. Nistor, a cărui risipă în materie strigă după procuror. Dacă d. prefect

col. Gheorghe Praporgescu, care conduce cu multă modestie un județ în care prezența d-sale este totuși foarte activă, ar întocmi un tablou despre sumele risipite de predecesorul d-sale pentru „presă” și pretextele sub care s'a făcut această risipă, lumea ar rămânea pur și simplu uluită. D. dr. Nistor era bolnav să-și vadă imaginea la gazetă. Lucrul s'ar mai fi înțeles dacă d-sa ar fi o figură extraordinară de fotografică, ca să creadă că e necesar să ni se prezinte impozat cotidian din față, în trei sferturi și în profil. Totuși, d. dr. Nistor, ca portret, era dezolant de banal și închipuți-vă! — mai avea și chelie... Ei bine, ca să ne prezinte zilnic tătăcuța d-sale cheală, d. dr. Nistor a plătit sume fabuloase la diverse fițuici și sustinea cu bani grei una foarte agramată, care-i prezenta portretul în ficare dimineață, par'că din oficiu. Firește, fițuicile cari au speculat această slăbiciune a prefectului chel n'au avut naivitatea să spună: a-tăția bani primim pentru publicarea acestei chelii, ci ca să-și justifice jaful în bugetul județului, publicau articole (articole — vorba vine!) în care arătau cât de genial gospodar și cât de preocupat este d. dr. Nistor de binele public. A fost însă o scamată urâtă. „Ctitor”, cum spuneau aceste fițuici că este, n'a fost niciodată d-sa. Că a dat fonduri pentru școli și case naționale? Le-a dat din buget, nu din buzunarul d-sale, ca să-și permită a-și plăti din același buget și reclama personală. A dat ceva dela d-sa? Și-a dat, cu nerușinare, numele pe frontispiciul unei școli primare, de pe care va fi coborât jos acum, în urma ordinului de a se șterge de pe instituțiunile de instrucțiune publice numele tuturor „ctitorilor” ca d-sa. Cât despre calitățile de gospodar ale d-lui dr. Nistor — ca să zicem că acestea trebuiau numai decât trâmbițate în lume pentru a se justifica risipa cu „propaganda din presă” — sau despre preocuparea d-sale de binele obștesc: a se slăbi! Am fi nevoiți să ne întoarcem la gestiunea dela primărie, unde, cu ajutorul d-lui dr. Nistor, s'a instreinat lotul Muzeului școlar. Să se caute acolo cum s'a dat acest lot, în ce împrejurări și ce s'a întâmplat cu el ulterior.

... Opera de purificare la Timișoara e abia la începutul ei. Grajdurile lui Augias sunt foarte infecte acolo!

A.

ACROPOPOLIS

II.

Francesco Morosini, conducător al oștilor venețiene, va fi, veacuri deardândul, blestemat pentru trista glorie de a fi bombardat Acropole, transformând în ruini cele mai perfecte opere arhitectonice, cele mai delicate și totuși mărețe realizări ale genului athenian, cele mai impunătoare exteriorizări ale sufletului și minții omenesci.

O întindere de 3.000 m. pătrați a fost împodobiă cu temple și presărată cu statui ieșite de sub mâinile cele mai maestre ce-au lucrat vreodată. Și-acum, pentru a putea reconstitui cu ajutorul minții frumusețile de altădată, abia câteva coloane, câteva ziduri și câteva bucăți de marmură ce-au fost odată so clari, se mai văd. Tot ce-a mai putut fi salvat oarecum, se găsește prin muzeele Atenei sau ale Angliei.

Odată trecuți pela cassă, — o improvizație din scânduri care nu pare a fi depe vremea lui Pericles — am ajuns în fața faimoaselor Propilee ale Acropolisului, în fața intrării atât de fastuoase în orașul templelor. Cu puțină fantezie poți reconstitui în minte ceea ce trebuie să fi fost Propileele. O intrare prin trei stâlpi ionici și doric sculptați în cea mai curată marmură de Penteli. Propileele au o lărgime de 74 m. și o înălțime de mai bine de 13 m. și se compun dintr-o intrare principală și două laterale, mai mici, așezate între doi pereți laterali. Poarta centrală e precedată de un zid transversal străpuns de 5 porți, și de 6 coloane doric care constituiesc fațada monumentului despre care s'a spus că este „Diadema strălucitoare a cetății zeilor” și că aceasta ar fi deajuns, dimpreună cu Parthenonul, pentru ca gloria lui Pericle care a patronat lucrarea genială a lui Mnéscies, să fie deplină. Construcția Propileelor, care a durat 5 ani, a costat cam 600 milioane lei. Dar turcii au transformat Propileele în depozit de pulbere explozibilă și un fulger a făcut să sară în aer toată munca lui Mnéscies. Apoi mai târziu turcii au folosit bucățile de marmură pentru diferite întări-turi, iar obuzele depe timpul asedierii Acropolisului au complectat opera de distrugere a Propileelor ca și a celorlalte monumente de ar-

tă ce se aflau pe această colină.

Erau prea frumoase toate acele minuni pentruca oamenii să nu se întreacă în a le distruge.

Cum treci prin porțile impunătoare ale Propileelor, după ce ai admirat priceperea arhitecturală și geniul artistic al celor ce au contribuit la ridicarea unui monument prețios ca acela, la dreapta ti se ridică majestuos ca împăratul împărățiilor, Parthenonul, templul zeiței Atena „monumentul cel mai perfect, cel mai grandios pe care geniul uman l-a putut concepe și executa”, dupăcum spune directorul muzeului arheologic al Atenei, d. Philadelphus. Acest templu nemuritor marchează o epocă și cuprinde într-o expresiune supremă civilizația unui popor, to: ce e Mare, Frumos și Nobil, în coloanele și frontoanele sale inimitabile. După ce ai văzut reconstituirea Parthenonului în mic, în muzeul Acropolei, ti se pare de neînchipuit ca pe vremea lui Pericles să fi trăit oameni atât de înălțați sufletește încât să înțeleagă și să admire în-deajuns toate acele sublimări unice de geniu neîntrecut. Phidias, Ictinos și arhitectul Callicrates — nume celebre și până astăzi neîntrecute în glorie — au stors sufletului lor tot ce putea el da mai minunat, mai durabil, mai de admirat, mai înălțător, conștienți de măreția operei ce va ieși din strădunia minții și meșteșugul mâinilor lor.

Parthenonul e cel mai iubit altar care s'a ridicat vreodată zeilor. Athena, a cărei statuie, în aur și fildeș — cea mai perfectă producție artistică a celui mai mare artist pe care l-a dat omenirea vreodată: Phidias — domina în mijlocul templului, ca o intrupare vie, până în elipsa când a dispărut pentru totdeauna — desigur că a inspirat geniul și a condus mâna celui care a vrut cu atăta convingere să-i aducă omagiul superlativ. De aceea frumusețea și perfecțiunea tehnică a Parthenonului nu va pieri în veci, nici după coloanele cari au fost ridicate dela pământ și așezate într-o poziție aproximativ asemănătoare celei de odinioară, nu vor mai exista. Căci omenirea nu va putea uita niciodată că a putut exista o minune omenescă atât de apropiată de minunile Dumnezeuzeirii.

D. CALIN

Avocații minoritari și examenele de limba română

În conformitate cu dispozițiunea Uniunii Avocaților din România, consiliul Baroului Avocaților din Arad, în ședința plenară ținută la 1 crt. a decis, ținerea examenului de limba română, a avocaților minoritari, — fără excepție, — înregistrați în Baroul Arad.

Examenul s'a fixat pentru data de 11 Iulie a. c., ora 10, în localul Baroului.

Domnii avocați vor primi invitații speciale dela Barou.

Se svonește, că unii avocați minoritari, se opun. Uniunea Avocaților va avea cuvântul.

D. avocat dr. Köves „László”, care semnează, pe actele înaintate justiției, în limba maghiară, probabil, va ieși premiant.

STOFE pt. bărbați și FURNITURI de CROITORIE, cu prețuri foarte avantajoase, la

POSTĂVĂRIA P. FAUR

Arad, Bulevardul Regina Maria Nr. 16

Informațiuni

„Monitorul Oficial” publică decretul regal prin care s'a aprobat ca noua promoție de sublocotenenti din toate armele — din 1 Iulie 1938 — să poarte denumirea de „Șelimbăr”.

La examenul de bacalaureat din Arad s'au înscris 94 candidați s'au prezentat 89. La proba scrisă au fost respinși 20. Examinele orale au început.

CORSO

Cinematograf de premiere
Telefon 20-65

Primul film realizat în
Japonia

MITSUKO

(Fiica Samuraiului)

cu SESSUE HAYAKAWA,
Setsuko HARA și Isamu
KOSUGI

Jurnal Paramount. Prețuri
reduse. Plafon deschis
Reprezent.: 5, 7.15 și 9.30

Urania

Cinematograf de Premiere
Tel.: 12-32

Figura teribilului hatman
căzăcesc

„Taras Bulba”

In program completeare:

Viața Parisiană

Conchița Montenegro

Sala răcoroasă!

Preț unitar la parter

Lei 18.—

Repr. în continuare toată

ziua

In curând:

1. Dr. Engel, medic

de copii

cu Paul Hörbiger

2. Domnișoara

spioană

(Madame X)

3. Un surâs Sude-

cător

cu Maurice Chevalier

CENTRAL

Orele 5, 7.15 și 9.30 seara
în grădina

Program dublu!

I. Enigma colibei

misterioase

Cu cel mai de seamă cowboy,

WILLIAM BOYD

II. Drummond,

detectiv romantic

Film de senzații, cu

John Howard,

Louise Campbell,

John Barrymore

Comisia numită de Ministerul Educației Naționale pentru a cerceta contestațiile la transferările în învățământul secundar, și-a început lucrările.

Serviciul exterior al Direcției Presei și Propagandei a trecut la Ministerul Afacerilor Străine pe data re 1 Iulie a. c.

Ministerul Educației Naționale a hotărât ca în viitor să nu se mai organizeze banchete cu profesori și elevii absolvenți.

La 10 Iulie se inaugurează linia ferată Carmen Sylva—Mangalia.

Franta a introdus pedeapsa cu moartea pentru spionaj în timp de pace.

Prin decret regal au fost numiți judecatori supleanți la Tribunalul Arad următorii licențiați în drept: d-nii Corneliu A. Angelescu, Vasile I. Sămărtinean și Liviu V. Dragoș.

Orarul de vară a intrat în vigoare dela 1 Iulie.

Salariile preoților ortodoci din secuime, Munții Apuseni și Laramureș se vor majora cu 50 la sută.

D. ministru de Interne a dat instrucțiuni cenzurii de a nu împiedeca publicarea informațiilor și comentariilor privind actele administrative atât ale organelor centrale cât și ale județelor și comunelor.

Audiențele la d. prefect al Aradului sunt suspendate până la 15 Iulie a. c.

La Ministerul Educației Naționale s'a înființat un birou de informațiuni unde se află câte un funcționar dela fiecare direcțiune care dă relațiunile necesare publicului.

Citiți un roman de mare succes „Măști” de M. S. Regina Maria.

Legea administrativă va intra în vigoare dela 15 Iulie a. c. când vor fi numiți și cei zece guvernatori, dintre ofițeri generali sau funcționari publici superiori. Guvernatorii vor fi numiți pe termen de 6 ani cu rangul și salariul de subsecretar de stat.

Piața Aradului, se ține fermă în scumpete.

D. Grigore Gafencu a fost numit membru pe timp de 4 ani în consiliul de administrație al Soc. „L. A. R. E. S.”

Maestrul George Georgescu a fost decorat de d. Hitler cu ord. „Deutscher Adler” cl. I.

In Capitală luați masa numai la restaurantul „Cognac-Cireșoia” din Str. Buzzești Nr. 35, unde veți putea gusta din vinul Selection „Știrbei”

Avocații minoritari din Arad vor depune examenul de limba română în ziua de 11 Iulie 1938, în localul Baroului.

Nu mai

Nora: Vai, mi-e teamă. Poate că Ionel de asta nu vine, fiindcă-i ocupat cu alte femei.

Soacra: Linștește-te, scumpo, poate că l-a călcat numai automobilul!

Figură geometrică

— E pictor?
— Da, un cubist!
— Nu cred, l-am văzut eșind dela un cerc.

Pescuitul

— Îți place pescuitul?
— Nu-mi plac jocurile de noroc!

Intre scriitori

— Știi prietene, că ultimul meu roman se vinde ca pâinea.
Celălalt scriitor:
— Da, știu cu kilogramul!

Regimentul 1 Grăniceri și-a serbat 25 ani de existență.

Serviciul Publicității de Stat de pe lângă Direcția Generală a Presei și Propagandei Naționale înștiințează că toate cererile ce i se adresează din partea ziarelor, revistelor, societăților de tot felul și persoane particulare trebuie să fie timbrate conform legii timbrului (timbrul de petițiuni).

Fac excepția răspunsurile la circuli adresate și la anchetele întreprinse de acest serviciu.

Deasemenea, toate autoritățile de stat sau comunale cari trimit publicațiuni spre inserare, sunt rugate a le trimite în alătea exemplare, în câte ziare urmează să apară, adăugând un exemplar mai mult, pentru evidența acestui serviciu.

Regatul României

Corpul Portăreilor Tribunalului Arad

No. G. 5892—1937 conex.
la No. G. 23287—1929

Publicație de licitație

In baza execuției de escortare efectuată în ziua de 14 Iunie 1937 pe baza deciziei Judecătorei Mixte Arad cu No. 6309—1931, obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție No. G. 5892—1937, ș. a.: tablouri în ulei și pastel, un birou, un divan, 2 fotolii, o bibliotecă, coavare, un aparat de radio, un acoperitor de sezlong, o mașină de scris, etc., prețuite în suma de lei 31.140 cuprinse în favorul firmei Palatul Artelor Frumoase S. A. din Viena, reprezentat prin Dr. Carol Weil avocat din Arad, pentru suma de lei 5.600 capital, interesele legale dela 1 Ianuarie 1930 după capitalul inițial de 6.600, iar după capitalul de 5.600 lei cu începere dela 19 Septembrie 1936, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad, str. Cloșca No. 14, în ziua de 11 Iulie 1938, la ora 15 p. m. conf. art. de lege IX, paragrafului 107 și 108 din anul 1881 a legii exec. Arad, la 24 Mai 1938.

Șef portărel,
(ss) D. ANTONESCU (L. S.)

Poezii populare din jud. Arad

Culese de Gheorghe Tolă
(Urmare).

176
(Se spune repede, cu vorbele legate una de alta):

Giortori-bortori. chiri-impărație ta, — porni musca a făta on prunc dă țagan cu iliațe, cu ciocanile dăla mă-sa dă rochie-acățate și una cana iepurana, dăburischi-ri-schițana, mânca-i-ar măsă crețana

177
Când eram la mama fată
Eram floare dăn fereastră.
Da' dacă m'am măritat
Tăt în bin'e m'am uscat.

178
Vai domn'e mult dor duc
Coale' sara când mă culc.
Dimin'eața când mă scoi
Mă trezesc cu patu' gol.

179
Ce t'e țani bad'e și tu,
Că n'ai brazdă dă ogor,
Numa' făloșagu' gol.

180
Dăla primărie 'n sus
Tăte lămpile s'or stâns,

Jucați cu încredere la Loteria de Stat

Colectura Oficială

Sediul Central:
Cluj, Reg. Maria 46
ARAD,
I. OLARIU
Strada Brătianu 3.

O nouă viață se va împărtași între cetățenii țării, prin noua lege administrativă

Prin noua reformă administrativă inițiată de d. Armand Călinescu, ministrul Interelor, ținuturile sunt chemate la nouă viață. Prin legea administrativă se obține mult dorita descentralizare a serviciilor administrative fără un prejudiciu a dus unității Statului. Ministeriele vor fi descongestionate și atribuțiile respective vor fi trecute asupra ținuturilor conduse de guvernatori. Intre centralismul excesiv și o descentralizare utopică și nemăsurată, care nu ar cadra cu necesitățile unui Stat modern, s'a ajuns la o linie medie, care ține socoteală de nevoile locale și de unitate de comandă a Statului.

Politicianismul partidelor reușise să dezorganizeze aparatul administrativ prin așa zisul mit al „centrului”. La „centru” se puneau la cale marile și micile combinații. Cu investitura dela „centru” se eludau responsabilitățile și se comiteau samavolniciile, nedreptățile ori jăsniciile tuturor răzbdunilor. In ve-

Numa' la mândruța mea
Ard'e lampa ca o stea
M'asteaptă să mărg la ea.

181
Și-asară fusăi în sat,
Tă pă lângă drum pă drum,
Era cale-alunecoasă,
Rătăci la altă casă,
Rătăci la ce frumoasă, —
Al dracului dă bărbat în casă:
— Mă muier, mă n'evastă,
Cin'e bat'e la fereastră?
— Taci bărbat'e nu fii prost
C'acela-i mărțanu' nost!
— Taci muier, taci urjie,
Nu-i mătă cu pălărie!
— Taci bărbat'e și t'e culcă,
Nu-ț face noap'te nălucă.

182
Dasta-i nana bihoreana,
Dasta-i mândra c'o știu bin'e,
Că la min'e 'n brață vin'e,
Dasta-i mândra, c'o cunose,
Că la min'e 'n braț-o fost.

183
Căt'e fet'e-s cu cercei,
Tăt'e-asteaptă să le iei.
Căt'e fet'e-s cu mărjele
Tăt'e-s draguțele mele.

184
Bată-vă focu n'eveste
Gură ca la voi nu este.

185
Sărutu-t'e mândră 'n conci,
Dacă 'n gură nu t'e poei!
Codău Avram, 23 ani,
Șicula-Arad
(Continuăm)

Croitoria pentru domni
MOSKOVITZ
Arad. Asortiment bogat

Vendeliu Kornett

Mare restaurant — Aradul-Nou
Zilnic bere proaspătă Dreher. — Grătar special —
Vinuri excelente. — In fiecare Duminecă seara dans
Muzică renumită. — Sală parchet spațioasă.
Grădina frumoasă

Majestatea Sa Regele Carol II ajută pe scriitorii români

In cartierul „Vatra Luminoasă”, scriitorii împrietăriți duc o viață mai liniștită, mai fără griji, închinată ideii monarhice și artei naționale

Înțelegând nevoile tuturor categoriilor sociale, Majestatea Sa Regele Carol II a luat sub protejuria Sa atât pe plugarul din Basarabia și pe țăranul din Munții Apuseni, cât și pe cetățeanul dela granița de Vest: atât pe muncitorul cu mâna, cât și pe muncitorul cu creierul și sufletul. Niciodată scriitorul român nu a găsit un mai cald și mai efectiv sprijin, decât sub domnia Majestății Sale Regelui Carol II. Niciodată viața acestui scriitor român n'a fost mai adânc, mai omeneste înțeleasă, decât de Suveranul României. Atât istoria propriu zisă, cât și istoria literaturii, amintesc cu recunoștință și venerație de Regii și Impărații cari au știut să se apropie de artiști, să le înțeleagă durerile și să le prețuiască opera.

Maria Stuart a avut pentru marele poet Ronsard (care a cântat-o în minunate versuri), o caldă prietenie și o admirație tot timpul trează. Fredric cel Mare, Împăratul Prusiei, își făcea o plăcere de zile mari în a sta de vorbă cu Voltaire și a-l avea ca oaspe la Curte.

Șirul Suveranilor, cari au ajutat pe poeți, pe compozitori, pe artiști, capătă o deosebită strălucire.

În zilele noastre și în țara noastră, Majestatea Sa Regele Carol II este, la rândul său, marele Protector și marele Prieten al lumii literare și artistice.

Suveranul țării dă scriitorilor un ajutor într'adevăr Regal, sprijinindu-i atât cu gândul, cât și cu fapta.

Poeții și prozatorii în casele lor...

Cetățeanul, care pleacă la București, poate lua într'una dintre aceste frumoase zile de vară, tramvaiul 14, care îl va duce până în noul cartier „Vatra Luminoasă”.

Aici, locuiesc cei cinci scriitori, primii dintre cei dăruți cu case și pământ de Majestatea Sa Carol II. Locuințele lor albe, luminoase, cu ferestre mari, se înșiruie — într-o linie sveltă — pe strada cea mai de seamă din cartier. Casele acestea sunt cele mai frumoase din întregul parc al „Vetrei Luminoase”. Odăi spațioase, curți largi cu straturi de flori și împrejurite cu garduri temeinice, de piatră.

Întri, la întâmplare într'una din curțile acestor case și, indiscret, întrebi:

— Cine locuiește aici?

— D. Carol Ardeleanu, romancier și... proprietar!

— Da colo!

— Poetul Mihail Cellarianu, proprietar și el.

Dincolo, se află casa dlui Mihail Sorbul, excelentul dramaturg, autorul „Patimei roșii”, — proprietar și dsa. — Lângă locuința dlui Sorbul, întâlnești casa dlui Al. Cazaban, laureatul „Premiului Național” din acest an. Lângă d. Cellarianu, locuiește d. Dem. Karnabatt, poet și gazetar distins.

Toți acești visători, cari până acum un an nu-și puteau clădi case, decât cel mult în nori, sunt astăzi, prin gestul splendid al Majestății Sale Regelui Carol II, stăpâni la locuințele lor. Grija chiriei, care le prilejuia altădată cele mai chinătoare gânduri, a dispărut. Având casa lor și nemai plătind chirie, acești scriitori pot să lucreze, astăzi pentru literatura țării, cu mult mai multă energie și însuflețire.

...Iar seara, când scriitorii — proprietari din parcul Vatra Luminoasă — se întorc la „casele lor”, privirea li se îndreaptă — emoționată spre peretele, în care au așezat, ca pe o icoană, portretul Marelui lor Protector și Prieten...

Noua lege administrativă: O necesitate de unificare națională

S'a înlăturat creațiunile artificiale și vestigiile vechiei organizări politice

Cu constituția anului 1938, schimbătoare de mentalitate de metod și sisteme, în întreaga conducere a statului, s'a anunțat o nouă eră, în care trebuia să se încadreze și administrația. De aceea o nouă lege administrativă nu numai că era necesară, dar era și imperios cerută de noua structură a statului.

O nouă lege administrativă gând al Suveranului, pe care era de altfel un vechiu rețel împărțise țării în repetate rânduri. În 1925, pe când era Principe Moștenitor la înființarea Institutului Regal de Științe Administrative al României; în 1930 cu ocazia deschiderii secțiunii de urbanism al aceluiași Institut, gândul Regal insista asupra nevoii de a se da o nouă îndrumare administrației noastre.

Majestatea Sa Regele spune printre altele în 1930:

„Institutul Regal de Științe Administrative are menirea de a crea o nouă mentalitate administrativă. Prin școala D-voastră trebuie să pregătiți elemente noi din punct de vedere tehnic, cât și sufletește și să înlocuiți mentalitatea de astăzi, unorii politicianistă, cu o nouă mentalitate: că funcționarul este la dispoziția publicului și trebuie să-l servească”.

Ca în toate actele Sale, Suveranul nostru a văzut răul încă de multă vreme, pășind la îndreptarea lui întâiu cu vorba și acum după 8 ani, cu fapta. Și această trecere la fapte, a început pe mâini bune.

Cari sunt bazele noiei reforme

Cu alcătuirea noiei reforme administrative, a fost în sarcinată dl Armand Călinescu, în calitate sa de ministru de interne. Consiliul de miniștri în care s'a hotărât elaborarea noiei reforme și în care dl ministru Armand Călinescu, a fost însărcinat s'o facă, a fost prezidat de M. S. Regele.

După studii minuțioase în doctrina dreptului administrativ propriu zis, după o analiză a legiurilor din trecut și a celor noi în ființă prin statele europene, ordonându-i materialul de observații personale, ca unul ce avea o solidă și îndelungată experiență, punând în câmpul tradiția locală, moravurile și psihologia poporului, dl ministru Armand Călinescu a întocmit proiectul care a fost dat publicității lăsat în timp util discuției publice.

Punând la contribuție ulterioară și colaborarea Institutului Regal de Științe Administrative ca și comentariile i-

vite în presă, dl ministru Armand Călinescu a putut rămâne cu marea satisfacție de a fi încheiat una din cele mai importante legi organice ale vieții noastre publice.

Direcțiunile duse prin preșă asupra doctrinei dreptului administrativ, asupra culturii românești, asupra logicii pe care este fundat proiectul, n'au avut darul decât să arate perfectă unitate a legii, temenicia și valabilitatea ei.

Noile temeuri ale legii

Ritmul nou imprimat de noua Constituție cere în pri-

tești și cu înlăturarea vechiului provincialism. Dăunător unității neamului, sunt fundamentele solide cari au stat la alcătuirea noiei orânduirii administrative a țării.

Hotar de lume nouă

Dl ministru Armand Călinescu n'a purces la lucru, cu dorința inovatorului cu orice preț. D-sa a făcut creație personală, a transpus din principiiile noiei Constituții, a aplicat vasta sa experiență și a ținut seamă de năzuințele populare.

Dar ceiace constituie piatra de hotar despărțitoare

Dacă doriți un costum elegant, „țineți minte trei cuvinte”:

CSONT
croitor

Arad

mul rând seriozitate. Și nu se putea alcătui o lege bazată pe actuala Constituție a statului nostru, care să amin-tească în lacunele ei, în defectuositatea organicității, vechile proiecte elaborate pe culoarele Camerii, în halluri de hoteluri, în grabă și cuprinzând articole și aliniate interesate.

Noua lege administrativă, întocmită pe temeuri atât de solide și în acord perfect cu realitățile sociale și economice ale țării, vine să aducă un nou ritm de viață. Închegarea regiunilor, după interese locale, după afinități suf-

de lumea veche de până acum, a fost continuă grije de a deparazita viața noastră publică de creațiunile artificiale, păgubitoare bunului mers al intereselor generale.

În expunerea de motive, dl. ministru Armand Călinescu spune între altele:

„Administrația locală, decătușată azi de influența vieții politice generale, pretinde să-și libereze organisme le sale și să le poată lăsa să funcționeze numai în ritmul nevoilor pur administrative, consacrand în chip stabil, într-o nouă lege, statul său de organizare”.

Primăria Municipiului Arad

No. 26.253 1938.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că Primăria municipiului Arad,

în ziua de 21 Iulie 1938,
ora 11 a. m.

va ține în biroul serviciului economic al municipiului parter camera No. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru vânzarea automobilului de persoane, scos din circulație marca Buik cu șapte locuri, caroseria inclusiv motorul de 110 HP cu instalațiunile electrice în regulă și 6 roate montate cu cauciucuri pneumatice, dimpreună cu inventarul alăturat caetului de sarcini.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 88—110 din Legea contabilității publice și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune vor depune odată cu oferta în plic separat și o garanție provizorie în suma de 7.000 (șapte mii) lei numerar sau efecte garantate de Stat, iar oferta se va putea face numai în conformitate cu caietul de sarcini care poate fi văzut în camera No. 59 a primăriei între orele 11—13

Arad, la 27 Iunie 1938.

Vizitați croitoria Moskovitz Arad
neimitabil în calitate și preț.

Grădina Zânelor

din Aradul-Nou

este deschisă toată vara. — Sâmbătă seara: cină de pește. — Dans pe parchet. — Orchestră de jazz

Mențiune! Dacă doriți a mânca și bea bine, cercetați „Bodega Gloria” din Arad, Piața Avram Iancu, colț cu strada Matei Corvin, unde s'a instalat grătar special, condus de „Negusul Alb”, cu delicioși mititei și tot felul de fripturi. — Renumita beaură berea „Azuga”, țapul 8 lei. Rugăm sprijinul on. public.

Biciclete, mașini de cusut, radio și instalații electrice cele mai ieftine la
Arcadie Schwarz electro-tehnician
Arad, Strada Dr. I. Petran No. 1

Pentru cultura și sănătatea satelor

Tot mai stăruitor se întorc privirile cercurilor oficiale personalităților de inimă spre lumea satelor noastre.

Poate niciodată nu s'a pus în circulație lozincă propășirii țăranilor cu un aparat de demonstrațiune și coinsistență ba chiar cu o competență de netăgăduit ca acum.

E drept, că părerile sunt împărțite și nu s'a destilat un plan asupra căruia să se cadă de acord.

Se pun în evidență mai mult lacune dureroase: mortalitatea copiilor, întinderea epidemilor, insuficiența alimentației, nevalorificarea produselor plugărești. Dacă este vorba de stabilirea unui acord apoi asupra acestor grave lacune care să există unul. A ne opri la el ar fi o pură negație.

Ar fi de dorit însă, ca și asupra unui program minimal de înfăptuiri să existe o înțelegere. Ce e de făcut? Nu lipsesc bunele inițiative.

Ici-colo suntem martori unor doțai, care vădesc sacrificii foarte mari. S'au găsit suflète generoase, cari au simțita datoria să întoarcă o bună parte din averea lor spre o solidă organizare sanitară la țară. Unii binefăcători și-au înscris cu litere de aur numele lor în profundele sale straturi.

Și totuși astfel de generozități sunt rare, adevărate excepțiuni, ră mase disperate și luminează prea puține colțuri din lumea adâncă și îndepărtată a țăranimii.

Se cer eforturi generale pentru toți, întinse peste toată țara. Nu mai încapă îndoiala, că numai statul e în stare să transforme structura socială a conglomeratelor sătești. Dă sus indemnul și mai ales coordonarea inițiativelor, pentru a înălțura întâmplarea și improvizarea bunului plan. Despre ce este adică vorba? Care este instituțiunea tip, care trebuie popularizată și așezată în fiecare comună ca un laborator, ca un ferment în stare să provoace reforma dorită?

În lămurirea acestor importante probleme ne ajutăm astăzi de două pilde frumoase din Transilvania, marea provincie care s'a întemeiat în toată istoria de acțiuni de mase, pe legătura intimă și puternică dintre intelectuali și țărani.

O surpriză deosebit de plăcută ni-se rezervă în localitatea de pe Mureș: Reghin. E deja în roșu un măreț palat cultural (fără exagerare), cu două etaje. El cuprinde o seamă întreagă de compartimente cari păstrează totuși o unitate perfectă: sală mare de teatru în stil românesc, cu colonade splendide, galerie și scenă; două cazine (una a intelectualilor, iar alta a meseriașilor); baie populară; bucătărie model; apartament pentru dispensar medical și sală de ocrotire. Palatul cultural din Reghin se ridică din jertfa întreagă și devota-

tă a unui singur om: d. dr. Eugen Nicoră. D-sa nu este la întâia instituțiune; un spital a fost dăruit episcopiei ortodoxe române din Cluj, cu scopul ca din veniturile lui să primească bursa de studii 25 tineri din partea locului (de pe Valea Mureșului). Tot grație străduințelor sale s'a zidit o casă parohială model pentru protopopul ortodox. Acum vine rândul palatului cultural, neegalat în părțile transilvănene prin dimensiunile și distribuțiunile prevăzute minuțios pentru satisfacerea nevoilor de sănătate și cultură din Reghin.

A doua inițiativă o avem în județul Sibiu și se datorește tot unui vorbă de stabilirea unui acord, apoi asupra acestor grave lacune, distins medic: dr. Iosif Stoichiția, inspector general sanitar. D-sa a pus totul în mișcare pentru ca locuitorii comunei Gârbova să consimtă la jertfele reclamate de înălțarea unei „Case de cultură și de sănătate”, — ceence s'a și realizat în decursul a trei ani, dela 1936 încoace.

Din ce constă Casa Poporului din Gârbova—Sibiu? Din două camere spațioase pentru dispensar medical, din două săli pentru baie populară (într-una putine, iar într-alta dușuri), dintr-o sală mare care va servi drept cămin pentru copii, o sală de lectură și bibliotecă, o sală de proporții deosebite pentru conferințe, teatru și o cameră pentru sora de ocrotire.

În ambele cazuri s'a pus multă grijă pentru a se da satului instituțiunea cea mai potrivită. Dacă am analiza în mod amănunțit anume ce nevoi trebuie să impăcate de îndată, apoi, plecăm chiar dela cele două realizări pomenite, ajungem la concluziunea, că instituțiunea unică a satului românesc trebuie să cuprindă următoarele cinci imperative: cămin, cantină, internat baie populară, dispensar medical, sală de conferințe — teatru — cinema, muzeu — bibliotecă.

Totul se cere coordonat, pentru ca cele cinci resorturi de ordin public, cari ating atât sănătatea, cât și economia și cultura satului, să fie împlinite. Chiar toate casele culturale, cazinele, căminele, casele populare trebuie să se transforme și adapteze la fel.

Un plan trebuie elaborat în grabă în această privință. Indiferent de numele ce trebuie dat instituțiunei acesteia care trebuie să ia ființă în fiecare sat românesc.

E necesar chiar să se legifereze o atare instituțiune.

Mulți oameni de bani și de inimă ar vrea să-și lege numele de o faptă mare în satul lor de naștere ori de adopțiune; iată modelul: casa populară, care ne trebuie fără zăbavă.

O afirmare a fotbalului românesc

Ripensia și F. C. Rapid calificate pentru turul II. în C. E. C.

F. C. Rapid—Ujpest 4:0
F. C. Milan—Ripensia 3:1

Minunea s'a întâmplat. Nici să sperăm n'am îndrăznit. FC Rapid a făcut un efort și a reușit să răstoarne toate socotelile echipei maghiare care nu se putea aștepta la o înfrângere atât de categorică încât să fie eliminată din competițiunea CEC, mai ales, după scorul de acum o săptămână dela Budapesta.

Este o dovadă mai mult că publicul are o influență covârșitoare asupra mersului unui meci de fotbal prin tempo-ul pe care încurajările sau pasivitatea spectatorilor îl dictează. Factorul psihologic are o importanță capitală în lupta de teren, adesea, mai dăătoare de ton decât știința.

Aceste considerațiuni își au o valabilitate cu atât mai mare în legătură cu acest

match, cu cât trei din patru goaluri au fost marcate în ultimele 20 minute ale partidei.

Victoria F. C. Rapidului este cu atât mai îmbucurătoare cu cât nu contasem pe ea, având în vedere marea diferență de goaluri. Pentru debut e satisfăcător. Dacă vom trece și peste turul doi, bine va fi. Dacă nu, așteptăm cu răbdare și cu nădejdi mari, pentru la anul.

Goalurile au fost marcate de Bogdan, Moldovan, Aner și Cuedan.

F. C. Milano—Ripensia 3:1

La ei acasă și cu o echipă mult întărită, italienii au încercat să spele rușinea pe care timișorenii au adus-o pe capul lor la București. Nu le-a fost însă, prea ușor. Ai noștri nu s'au predat ușor. O luptă dărză s'a dat și numai grație admirabilei linii de mijloc a italienilor scorul se prezintă la 3:1 pentru ei. Ripensiștii n'au înțeles să

renunțe la luptă până în ultimul moment. Condițiunile în cari au jucat erau însă prea împotriva lor.

Deși au fost învinși, însă, bravada lor de acum o săptămână le asigură un goal-average mai bun, ceence însemnează că se califică pentru turul doi, în timp ce FC Milano ca și Ujpest, a fost eliminată.

Fiindcă ambele aceste eliminate de reprezentantele noastre debutante în CEC erau foarte serioase pretenziuni la cupă — după socoteala spiritului culegător-boxeur Barbu dela tipografia unde se face gazeta noastră — finala Cupei Europei Centrale ar urma să se dispute între Ripensia și... F.C. Rapid...

Universitatea latină din Brașov își continuă cursurile de vară

Program 5 Iulie—20 August

Cursuri de: Franceză, Italiană, Latină și Română (pentru minoritari).

Secțiune specială pentru profesorii secundari, studenți, învățători, elevi de liceu sau persoane particulare.

Cursurile vor fi predate de renumiți profesori streini, iar conversația pe grupuri mici de un mare număr de profesori, studenți și studenți francezi și italieni.

Cursurile vor fi completate de excursii, sporturi și manifestațiuni culturale.

Taxa cursurilor este de 500 lei lunar. Pensinua (locuință în căminu ri, masa la restaurantul Transilvania) 1.500 lei lunar. Informații și prospecte se găsesc la dl Profesor Universitar Nic. Șerban. Str. Lascăr Catargi 9, Iași; dela 1 Iulie: Universitatea Latină-Brașov.

**Dacă vreți ca
visul să devie realitate**

Loteria de Stat

Tragerea clasa I-a
Loteria 17-a la

15 Iulie 1938

**BUCUREȘTI
PARIS
BERLIN
ROMA
VIENA
BUDAPESTA**

și cu vaporul peste ocean în

**AMERICA
ASIA
AFRICA**

Cumpărați un loz al

Loteriei de Stat

Alexandru Papp
tapiter

tapetează după plac automobile și mobile

Arad, Str. Consistorului 11
Telefon 26-58

Alte rezultate

Ferencváros—Zidenice 3:0
Juventus—Hungaria 3:1
Ambroziana—Kispest 3:1

Pentru calificare

CAO—Phönix 3:1.

Ceasuri și bijuterii din aur
veritabil cu cele mai reduse
prețuri numai la

Iosif Reiner

Arad, Str. Colonel Pirici 3.
(în dosul Teatrului).

CABARETUL

„CORNUL VÂNTORULUI”
ARAD BAR

Program
pe luna Iulie 1938
QUARTETUL

NICOLINI
REVUE DE DANS

CARACOSTEA EDITH
DANSATOARE DE
ATRACTIE „CAUCIUC”

CARPATI MANTI
DANSATOARE SUPLETE

Marioara—Marina
„Orchestra Nermesan”